

Denkend aan Antoinette Gispén

Op 4 februari jl. is ze overleden, de beeldend kunstenares die – aldus de rouwadvertentie – ‘veel mooie kunstwerken én herinneringen heeft nagelaten’. Antoinette Gispén werd 93 jaar.

Antoinette Gispén heb ik leren kennen als een uiterst vriendelijk en vrolijk mens, toen ik voor een bundel ter gelegenheid van het vijftienvintig jarig bestaan van het project ‘Kerken Kijken Utrecht’ als teamleider

voor de Geertekerk werd gevraagd voor een bijdrage over ‘iets buitengewoons’ in onze kerk. Ik koos voor het gelijkarmige mozaïekkruis in de afsluitende muur van het koor (waar bezoekers van de erediensten elke zondag zicht op hebben). Via Kunstliefde in de Nobelstraat vond ik naam en adres van de ontwerper ervan: Antoinette Gispén. Antoinette reageerde per omgaande post op mijn brief met twee vragen: In wiens opdracht hebt u dit kruis aangebracht en waarom is het gelijkarmig? Ze bleek de

opdracht te hebben gekregen van het PUG, het Provinciaal Utrechts Genootschap voor de kunsten. De toenmalige voorzitter, dat was de schrijver Jan Engelman, maakte op 1 december 1956 de feestelijke ingebruikneming van de volledig herstelde Geertekerk mee. Hij vond, als goed katholiek, het interieur wel wat kaal en sober en bedacht met zijn bestuur de remonstrantse gemeente een schilderij of wandkleed te schenken. Het werd uiteindelijk, na overleg met de kerkenraad en dominee Klaas van Gelder, het huidige kruis.

‘Samen met een steenhouwer’, vertelde Antoinette mij, ‘hebben we dat in 1957 in de muur gelegd’. Niet de bekende kruisvorm, die verwijst naar het lijden van Jezus Christus op Golgotha. Neen, de verticale en horizontale as van dit kruis, mens en God, hemel en aarde, Schepper en schepsel kruisen hier elkaar. Om het kruispunt is, voor wie goed kijkt, een cirkel te zien. Eenheid, universum. Symboliek alom. Ook de cilindervormige bloemenstandaard in het koor is door Antoinette ontworpen. Het geld dat bij het afscheid van ds. Wim Knoppers als geschenk was verzameld, schonk de scheidende predikant op zijn beurt aan de gemeente. Deze wilde Pieter d’Hondt, die ook al het doopvont schiep en aan de gemeente had geschonken, de opdracht verlenen. ‘Nee’, zei Pieter, ‘dat moet ik niet doen, dan komt er te veel steen in de kerk. Geef de opdracht maar aan Antoinette Gispén’. Zo kwamen de eveneens in mozaïeksteentjes uitgevoerde tafereelen tot stand uit het leven van St. Gertrudis ofwel Geertrui van Nivel. En hoe had Antoinette de mozaïekkunst geleerd? Niet op de academie maar van haar Italiaanse schoorsteenvegers die ook terrazzowerkers bleken te zijn. Antoinette Gispén leeft voor ons ook voort in haar kunstwerken.

Stien Hoogerbrugge